

Statenmededeling

Onderwerp

'Vernieuwing voor Brabant' met Meerjarenplan 2017-2020 van de BOM

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het Meerjarenplan 2017-2020 van de BOM met als titel 'Vernieuwing voor Brabant' en het activiteitenplan 2017

Aanleiding

De provincie Noord-Brabant heeft de kaders voor het economisch beleid vastgelegd in het Bestuursakkoord '[Beweging in Brabant](#)', het [Economisch Programma Brabant 2020](#), de Agenda '[Brabant vernieuwt](#)' en [RIS 3](#). Doel van deze kaders is om te komen tot een veerkrachtige, concurrerende economie die de basis biedt voor voldoende werkgelegenheid en die bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven. Noord-Brabant wil behoren tot de top van kennis- en innovatieregio's in Europa.

In de [Statenmededeling van 19 juli 2016](#) bent u geïnformeerd over de zogenaamde 'Houtkoolschets' met daarin de bestuurlijke opdracht van het college aan de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM). Op 9 september 2016 heeft een 'Rondetafelgesprek' plaatsgevonden waarin u met belangrijke stakeholders heeft gesproken over de nieuwe bestuurlijke opdracht voor het nieuw op te stellen meerjarenplan van de BOM. Wij hebben uw opmerkingen deels meegenomen bij de verdere uitwerking van het meerjarenplan. De BOM is één van de Nederlandse regionale economische ontwikkelingsmaatschappijen en daarmee de belangrijkste uitvoeringsorganisatie van de provincie op economisch beleid. De provincie Noord-Brabant en het Ministerie van Economische Zaken zijn aandeelhouder en opdrachtgever van de BOM. Wij verstrekken subsidie, aandelenkapitaal en leningen. De provincie en het ministerie werken met de BOM in verschillende projecten. In de rol van opdrachtgever stuurt de provincie de BOM aan door middel van een (vierjarig) meerjarenplan en jaarlijkse activiteitenplannen.

Op basis van de bestuurlijke opdracht, heeft de BOM een meerjarenplan opgesteld en een subsidieaanvraag ingediend. De nieuwe opdracht voor de BOM luidt: werken aan een sterk ecosysteem, groeiende bedrijven in Brabant, meer internationalisering en een flexibele inzet van de BOM.

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

Op 19 januari heeft Brabant Advies over het Meerjarenplan BOM 2017-2010 en het activiteitenplan 2017 een SER-advies uitgebracht. Brabant Advies is op hoofdlijnen positief over de inhoudelijke koers die met het plan wordt ingezet, is meer dan voldoende 'smart' uitgewerkt, biedt voldoende garantie dat maatschappelijk geld op verantwoorde wijze wordt ingezet voor het behalen van economische en maatschappelijke opgaven in Brabant en er is meer aandacht voor integrale bedrijfsvoering bij de BOM. Brabant Advies stelt echter ook aanvullende aandachtspunten aan de BOM voor om mee te nemen in het plan. Het betreft inzet van de BOM bij arbeidsmarktbeleid en lokale initiatieven, meer inzet van de BOM bij het MKB in de breedte, meer samenwerking in de regio's en een grotere rol voor de BOM bij herstructurering van bedrijventerreinen.

In deze Statenmededeling informeert het college u over de koers van de BOM voor de komende vier jaar, gericht op economische ontwikkeling. De reactie van GS op het advies van Brabant Advies is als aparte bijlage toegevoegd.

Bevoegdheid

Het College van Gedeputeerde Staten is bevoegd een besluit te nemen over het meerjarenplan van de BOM en de bijbehorende subsidiebeschikking (exploitatiesubsidie). Het meerjarenplan (MJP) is een uitwerking van de eerder vastgestelde kaders voor het economisch beleid.

Kernboodschap

Het Meerjarenplan BOM 2017-2020 beschrijft de bijdrage van de BOM aan de realisering van het economische beleid en is in lijn met de bestuurlijke opdracht zoals is meegegeven in de Houtkoolschets van 19 juli 2016.

In de onderstaande toelichting wordt eerst ingegaan op de belangrijkste accenten, vervolgens worden de 4 hoofdopdrachten toegelicht.

Het MJP beschrijft naast een gewijzigde koers voor realisering van de vier hoofdopdrachten uit de Houtkoolschets ook een gewijzigde werkwijze van de BOM.

1. Belangrijkste accenten in het nieuwe meerjarenplan.

Meer focus

Meer nog dan voorheen is het nieuwe MJP op zoek naar focus.

Die focus wordt doorgevoerd zowel bij de ontwikkeling van de nieuwe ecosystemen, bij de ondersteuning van bedrijven en bij de inzet op internationalisering.

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

Vijf resources

Eén van de centrale uitgangspunten in het nieuwe MJP is dat bedrijven om te innoveren en te groeien behoefte hebben aan een ecosysteem dat optimaal toegang biedt tot vijf resources namelijk kennis, talent, faciliteiten, markten en kapitaal. Het creëren en bieden van toegang tot de 5 resources doet de BOM in een nauw samenspel met de partners. De BOM maakt hiervoor afspraken over samenwerking, rolverdeling en bundeling van krachten.

Deze vijf resources komen dan ook terug zowel bij de ecosysteemontwikkeling als bij de bedrijfsondersteuning.

Eén BOM-portfolio

De BOM gaat werken vanuit één portfolio van bedrijven en met een gezamenlijk dienstenpakket. Daarmee worden de eerdere gescheiden portefeuilles vanuit bedrijfsontwikkeling (Business Development), het risicovol participeren in bedrijven (Capital) en internationalisering (Foreign Investments) verlaten.

Meer aandacht voor scale-ups

Meer dan in het verleden richt de BOM zich op innovatieve MKB-bedrijven die groeipotentie in zich hebben. Vooral (door)groeierende bedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan de groei van de economie en de werkgelegenheid.

Flexibiliteit en wendbaarheid.

De wereld om ons heen verandert en verandert steeds sneller. De provincie verlangt dan ook flexibiliteit van de BOM bij het omgaan met deze verandering.

2. Het versterken van het Brabantse innovatie ecosysteem: 12 ontwikkelthema's.

Bij de ecosysteemontwikkeling gaat het om het bijdragen aan de economie van de toekomst.

De BOM gaat daarbij verder voortbouwen op de sterktes van het huidige Brabantse ecosysteem. De BOM ondersteunt consortia van bedrijven, kennisinstellingen en overheden die gezamenlijk werken aan de versterking van een ecosysteem of een onderdeel daarvan. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande consortia en technologie-initiatieven en ervoor gezorgd dat wordt ingezet op de juiste schaal.

Voor de lange(re) termijn worden daarmee de condities geschapen voor nieuwe en groeiende bedrijvigheid.

De keuze van de ontwikkelthema's is niet in beton gegoten.

Op dit moment gaat het om de volgende thema's:

- Smart Data
- Smart System (geïntegreerde fotonica)
- Smart Industry & Systems

- Smart Food
- Food & Health
- Circular Food
- Maintenance, Repair & Overhaul
- Verwaarding groene grondstoffen
- Smart Health
- Smart Mobility
- Nieuwe energie-technieken
- Circulaire economie.

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

De ecosysteemontwikkeling aan de hand van de ontwikkelthema's wordt programmatisch benaderd met opvolgende fasen: verkenning, programmering, uitvoering en beheer. Bij elke fase-overgang wordt een go/go no-besluit genomen. De provincie Noord-Brabant wordt betrokken bij deze besluitvorming.

Gekoppeld aan deze ecosysteemontwikkeling ontwikkelt de BOM producten die inzetbaar zijn voor de bedrijfs ondersteuning (hierna). Ook deze productontwikkeling gebeurt samen met partners. Hierbij gaat het om zaken als een methodiek voor bedrijfsanalyse en een expertpanel, het bieden van toegang tot buitenlandse markten bieden door het opzetten van een dienst voor handelsbevordering, het opzetten van een instrument voor team assessment van MKB-bedrijven, het inrichten van een CEO/CFO-pool en het ontwikkelen van een Shared Facilities Fund Brabant.

De verdere ontwikkeling van het Brabantse ecosysteem zal in de komende uitvoeringsperiode tot de volgende concrete resultaten leiden: 50 opgezette projecten binnen de 12 ontwikkelthema's waarin 500 partijen participeren met 100 business-ideeën.

3. Het ontwikkelen van en investeren in MKB-bedrijven met technologische en sociale innovaties in de Brabantse topclusters (Bedrijfsontwikkeling)

Het doel van bedrijfsontwikkeling is om op lange termijn waarde te creëren voor bedrijven en die economische en maatschappelijke waarde te laten toekomen aan Noord-Brabant.

In nauwe samenwerking met partners wil de BOM groeiversnelling voor ondernemingen faciliteren. Dit doet de BOM zoals al eerder aangegeven door ondernemers toegang te bieden tot kennis, talent, faciliteiten, markten en kapitaal. De BOM richt zich daarnaast specifiek op de innovatieve MKB-bedrijven met technologische en sociale innovaties in de Brabantse topclusters. Meer dan voorheen heeft de BOM niet alleen aandacht voor innovatieve start-ups, maar ook voor groeiende MKB-bedrijven, gezien het belang voor de werkgelegenheid.

De BOM-ondersteuning kenmerkt zich op drie manieren:

- 1) Als eerste de genoemde integrale benadering. Voor bedrijfsontwikkeling hanteert de BOM één portefeuille.
- 2) De BOM en het bedrijf zetten een groeipad uit. De bedoeling is om bedrijven vanuit de ideation-fase, na de start up-fase in een scale up-fase terecht te laten komen. Dit betekent ook dat deze bedrijven een langdurigere relatie met de BOM aangaan.
- 3) De BOM biedt vanuit de 5 resources per fase de benodigde ondersteuning aan. Een bedrijf in de ideation-fase heeft een andere behoefte aan kennis, financiering en markt dan een bedrijf dat een scale up doormaakt.

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

Concreet gaat de BOM in de uitvoeringsperiode 400 ondernemingen helpen die in totaal 2.500 arbeidsplaatsen en € 350 mln. geïnvesteerd vermogen realiseren meet een gemiddelde omzetgroei van 20% per jaar. In alle groeicontracten die met bedrijven worden afgesloten spreekt de BOM met de betreffende onderneming doelstellingen af over wederkerige bijdrage van de onderneming aan de verdere ontwikkeling van het ecosysteem en/of verbetering van de maatschappelijke impact van hun bedrijfsvoering. In meerderheid (60%) dragen de ondernemingen bij aan één of meer Brabantse maatschappelijke opgaven.

4. Het inspelen op internationale kansen voor de versterking van het Brabantse ecosysteem, en de groei van bedrijven (Buitenlandse bedrijven aantrekken/Internationalisering)

De BOM draagt de komende periode actief bij aan de verzilvering van internationale kansen op volgende terreinen:

- Het aantrekken van nieuwe buitenlandse bedrijven en het behouden en laten groeien van gevestigde buitenlandse bedrijven.
- Handelsbevordering: het faciliteren van bedrijven bij hun groei in buitenlandse markten.
- Internationale innovatiesamenwerking: het versterken van de internationale dimensie van ontwikkelthema's door het bouwen van internationale consortia.
- Branding: de marketing van Brabant richting het bedrijfsleven in internationale markten, voornamelijk handels- en investeringsbevordering.
- Onderzoek naar kansen van Brabantse bedrijven in de zwakkere Europese regio's.

Voor wat betreft het aantrekken van buitenlandse bedrijven zijn er 3 pijlers: Market Access, Technology Access en Investor Relations.

Bij Market Access gaat het om buitenlandse bedrijven die toegang willen tot de Europese afzetmarkt en daarbij ondersteuning zoeken met het oog op vestiging in Noord-Brabant. De aangewezen focuslanden zijn: Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Turkije (afhankelijk van stabiliteit), India, China, Japan, Taiwan en Zuid-Korea.

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

Bij Technology Access gaat het om buitenlandse bedrijven die toegang zoeken tot een bepaalde technologie en of kennis en ondersteuning zoeken met het oog op vestiging in Noord-Brabant. De focus ligt hier op de topsectoren met speciale aandacht voor HTSM, Life Sciences, Agrofood en Chemie.

Het Investor Relations programma richt zich op de huidige gevestigde buitenlandse bedrijven met het oog op behoud en groei van de werkgelegenheid.

Op het gebied van investeringsbevordering ('Invest in Holland') werkt de BOM samen met en onder regie van het Netherlands Foreign Investments Agency (NFIA), die leidende partij zijn bij internationale acquisitie en zorgen dat Triple-Helix-organisaties de kennis en het netwerk inbrengen van de regionale markt.

Concreet zal de BOM er voor zorgen dat aan het einde van 2017-2020 Brabant in de top 3 staat van buitenlandse investeringen, dat bij 120 projecten (vorige periode 100) afspraken zijn gemaakt over de maatschappelijke impact, er 4.000 arbeidsplaatsen zijn gecreëerd (vorige periode 2.000) en € 400 mln. aan investeringen zijn gedaan (voorheen € 350 mln.). De BOM wil er verder voor zorgen dat 15% van de projecten met een Research & Development activiteit landt in Brabant (landelijk is deze 10%) en tot slot 10% meer (eigen) leads genereren door de BOM nadrukkelijker te laten profileren in strategische markten.

5. Het flexibel inspelen op actuele kansen en bedreigingen (Flexibele inzet en bijzondere opdrachten)

De provincie verlangt een meer flexibele inzet van de BOM vanwege de snel veranderende wereld. De BOM moet en wil kunnen inspelen op onvoorziene gebeurtenissen en nieuwe kansen die bijdragen aan de verdere versterking van de Brabantse economie. Ook zullen de provincie en de BOM in de gaten houden wanneer taken moeten worden gewijzigd of afgebouwd als de omstandigheden daar om vragen. Hierover zal 2 keer per jaar op bestuurlijk niveau gesproken worden en afspraken gemaakt worden die zullen worden vastgelegd in de te actualiseren activiteitenplan voor het nieuwe subsidiejaar.

Energie

Een nieuwe opdracht in het meerjarenplan die deels doorloopt en deels geïntensiveerd wordt is de bijdrage van de BOM aan de Brabantse

doelstellingen op het vlak van energie. De BOM is gevraagd de energietransitie mee te helpen versnellen met 3 specifieke opgaven:

- ontwikkelen van nieuwe (disruptieve) technologieën en applicaties
- ontwikkelen van initiatieven voor de toepassing van bestaande technologieën die mede gericht zijn op toeleiding naar het Energiefonds ('develop to invest')
- investeren in projecten vanuit het (al bestaande) Energiefonds.

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

Een opdracht die wordt afgebouwd is de Brabantse Herstructureringsmaatschappij voor Bedrijventerreinen (BHB). Na jaren van herstructurering van bedrijfsterreinen als kwantitatieve opgave is de laatste jaren de nadruk meer komen te liggen op het faciliteren van werklocaties die specifiek bijdragen aan het bevorderen van innovatie. Voor deze nieuwe opgave past een andere werkverdeling tussen provincie en de BOM. De BOM richt zich op de ontwikkeling van bedrijven, clusters en het ecosysteem. De provincie wil per locatie een bredere afweging kunnen maken in welke beoogde economische en maatschappelijke effecten het beste kunnen worden gediend met investeringen in de locatie. Tot deze nieuwe opgave en de begrotingswijziging hiervoor hebben Provinciale Staten besloten op 20 januari jl.

In het meerjarenplan zijn voor dit hoofddoel geen concrete resultaten benoemd door de BOM maar zijn deze wel opgenomen in het activiteitenplan voor 2017.

Consequenties

Voor de uitvoering van het meerjarenplan van de BOM is in totaliteit een bedrag benodigd van € 34,4 mln. Hiervan is een bedrag van € 5,2 mln. nog afweegbaar en is afhankelijk van de go/no go-besluiten bij de fase-overgangen bij ecosysteemontwikkeling. Ook het ministerie van EZ draagt jaarlijks € 1 mln. bij, in totaal voor € 4 mln. Op dit moment is vanuit de eerdere impulsmiddelen (2015 - 2017) voor de jaarschijf 2017 € 1,1 al gedekt.

Voor de uitvoering van het huidige plan heeft het College van Gedeputeerde Staten een bedrag van € 24,1 miljoen nodig. Dekking is meerjarig aanwezig op de bestaande begroting. Maar enkele middelen zullen anders over de subsidiejaren verdeeld moeten worden. Dit zal het college als voorstel meenemen bij de BURAP 2017.

Communicatie

In samenwerking met de BOM wordt actieve communicatie rondom het meerjarenplan gerealiseerd. Er is met de afdeling communicatie van de BOM structurele afstemming en overleg over communicatie.

Vervolg

Het College van Gedeputeerde Staten houdt toezicht op de uitvoering van het meerjarenplan. Provincie, het ministerie van EZ en de BOM hebben Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) opgesteld waarmee de voortgang van het meerjarenplan tussentijds wordt gemonitord. Naast frequent ambtelijk overleg vindt er twee maal per jaar gesprekken plaats op bestuurlijk niveau. En tot slot via een te houden midterm-review halverwege de uitvoeringsperiode en een eindverantwoording. U wordt geïnformeerd over de midterm-review en de evaluatie, vanuit uw kaderstellende rol.

Datum

7 februari 2017

Documentnummer

GS: 4140334

PS: 4148155

Bijlagen

- Meerjarenplan 2017-2020 BOM 'Vernieuwing voor Brabant'
- Activiteitenplan 2017
- Brief advies van Brabant Advies over Meerjarenplan BOM 2017-2020
- Meerjarenplan BOM 2017-2020 uitgebreide advies
- Reactiebrief van College van GS n.a.v. advies Brabant Advies

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer A.F. Meulepas, (06 27745053),
ameulepas@brabant.nl, cluster Economie en Internationalisering